

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

w sprawie **J. R.**

skazanego za popełnienie czynu z art. 296 § 3 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 września 2024 r.,

na posiedzeniu bez udziału stron,

wniosku skazanego

o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie kasacyjnej

oznaczonej sygn. akt **III KK 27/24**

p o s t a n o w i ł:

**na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.
wyłączyć sędziego SN Stanisława Stankiewicza od udziału w
sprawie.**

UZASADNIENIE

Do referatu sędziego SN Stanisława Stankiewicza, w dniu 17 stycznia 2024 r., wpłynęła sprawa nr III KK 27/24, zainicjowana m.in. kasacją obrońcy J. R. . We wniosku z 16 września 2024 r. skazany zażądał wyłączenia tego sędziego od przydzielonej mu sprawy, wskazując, że w związku z tym, że został powołany na swoje stanowisko na skutek rekomendacji KRS ukształtowanej w trybie określonym w ustawie z 8 grudnia 2017 r., nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności. Przedmiotowy wniosek poprzedzony był następującymi postanowieniami Sądu Najwyższego: z 20 maja 2024 r. o wyłączeniu na wniosek strony, w trybie art. 41 §

1 k.p.k. - sędziego SN Pawła Kołodziejskiego; z 23 sierpnia 2024 r. o wyłączeniu na wniosek sędziego Sądu Najwyższego, w trybie art. 41 § 1 k.p.k. – sędziego SN Włodzimierza Wróbla.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się zasadny.

Jest bezsporne, że pan Stanisław Stankiewicz został powołany na stanowisko sędziego Izby Karnej Sądu Najwyższego na podstawie postanowienia Prezydenta RP z 14 czerwca 2024 r. w wyniku rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa w dniu 6 maja 2023 r. w składzie określonym ustawą z 8 grudnia 2017 r. Wadliwość tej procedury omówiona została w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, wynika też z normatywnej treści art. 41 § 1 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych. Rolą powołanych przepisów jest zagwarantowanie stronie prawa do bezstronnego, niezależnego i niezawisłego sądu, a takim może być wyłącznie sąd ustanowiony ustawą. W omawianej sprawie złożenie przedmiotowego wniosku o wyłączenie wskazuje w sposób oczywisty, że strona dostrzegła wady w procedurze powołania na stanowisko sędziego SN Stanisława Stankiewicza, które będą prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, gdyby zasiadał w składzie rozstrzygającym sprawę. Badanie zasadności wniosku należało poprzedzić dywagacją, że każdy polski sąd jest związany dokonaną przez ETPC wykładnią standardu z art. 6 ust. 1 EKPC (zob. post. SN: z 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z 22 marca 2022 r., I KZP 13/21; z 15 września 2022 r., I KO 75/21), a to skutkuje przyjęciem, że rozstrzyganie w sprawie przez osobę powołaną do Sądu Najwyższego na stanowisko sędziego w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, ale także standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Takie stanowisko miało miejsce w wyrokach EKPC przeciwko Polsce: z 22 lipca 2021 r., nr 43447/19 w sprawie Reczkowicz, z 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i nr 57511/19 w sprawie Dolińskiej-Ficek oraz

Ozimka oraz z 3 lutego 2022 r., nr 1469/20 w sprawie Advance Pharma sp. z o.o. a punkt widzenia Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z 16 września 2022 r., III KK 339/22 głoszący, że wejście w życie przepisów art. 29 § 4 – 25 ustawy o Sądzie Najwyższym nie może prowadzić do obniżenia standardu dopuszczalności badania bezstronności (...) sędziowskiej oraz określenia skutków ich braku, wypracowanego w orzecznictwie TSUE i ETPCz” – ostatecznie dopełniło zasadności twierdzenia, że realizacja standardów wynikających z przepisów art. 41 § 1 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. EKPC i art. 47 Karty Praw Podstawowych wymagało wyłączenia od rozpoznania sprawy IV KK 51123 pana Stanisława Stankiewicza.

Z tych powodów, kierując się zagwarantowaniem stronie prawa do bezstronnego i niezależnego sądu zapewnionego ustawą (art. 6 ust. 1 EKPC), a także biorąc pod uwagę konieczność wyeliminowania niepożądanych skutków prawnych w postaci żądania wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. oraz w celu ochrony Skarbu Państwa przed odpowiedzialnością odszkodowawczą, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[J.J.]

[ms]